

Република Србија
УПРАВНИ СУД
Одељење у Новом Саду
III-3 У. 12246/18
Дана 17.02.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Управни суд у већу судија: Гордана Николић Врбашки, председник већа, Јелена Искић и Љиљана Коруга, чланови већа, уз учешће судског саветника Соње Медић, записничара, одлучујући у управном спору по тужби тужиље А.А. из ...,, коју заступа супруг Б.Б. из ...,, ради поништаја решења туженог МИНИСТАРСТВА ФИНАНСИЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, СЕКТОРА ЗА ИМОВИНСКО-ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ, број 46-00-00742/2016-13 од 29.05.2018. године, уз учешће заинтересованог лица Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Краљеву, у предмету враћања имовине, након одржане усмене јавне расправе 11.02.2022. године, на нејавној седници већа одржаној 17.02.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

Тужба **СЕ ОДБИЈА.**

Захтев тужиље за накнаду трошкова управног спора **СЕ ОДБИЈА.**

Образложење

Оспореним решењем одбијене су као неосноване жалбе А.А., овде тужиље, изјављене против решења Агенције за реституцију, Подручна јединица Крагујевац, број: 46-033485/2014 од 07.04.2016. године, којим је у целости одбијен као неоснован захтев тужиље за враћање одузете имовине и обештећење и то једног двособног стана у згради, површине 62м², подрума - просторије у сутерену за смештај огрева у згради, перioniце у сутерену зграде и тавана изнад стана припадајућег у згради, све у,

Београд, као и припадајућег градског грађевинског земљишта на кат. парц. ... КОБ-4, површине 312м², по старом премеру, односно на кат. парц. ... КО Врачар, по новом премеру, бивше власнице В.В..

Тужбом, поднетом Управном суду 10.07.2018. године, допуњеној поднеском од 02.04.2019. године, тужила оспорава законитост решења туженог органа. Наводи да је на записнику од 21.03.2016. године поставила примарни захтев за враћање предметне непокретности у природном облику уколико поступајући орган нађе да су испуњени услови за овај вид враћања, те евентуални захтев за обештећење у складу са законом. Даље наводи да је првостепени орган одбио њен захтев као неоснован, а да је претходно пропустио да утврди чињенично стање, односно да разлучи шта је било предмет експропријације, а шта није, односно да ли су предмет експропријације и накнаде били и подрум од 60м², перioniца у сутерену од 60м², тавански простор од 60м², земљиште - кат. парц. ... КО Врачар под зградом и земљиште око зграде у површини од 312м². Такође наводи и да није утврђено да ли је по тадашњим прописима постојала обавеза да се власнику преда други стан или исплати накнада за све некретнине. Наводи да је Закон о изменама и допунама Закона о експропријацији, који је проглашен 01.02.1968. године, објављен је 07.02.1968. године, а да је ступио на снагу 15.02.1968. године, те да су по одредби члана 38. тог Закона Г.Г., Д.Д. и Ћ.Ћ. добили и новчану накнаду и станове. Даље истиче да је поступак експропријације спровођен према тада важећем Закону о експропријацији – пречишћени текст (“Службени лист број 11/68, 30/68 и 32/70), који је објављен 20.03.1968. године у Службеном листу СФРЈ број 11/68, а који је престао да важи на основу Уставног закона за спровођење уставних амандмана („Службени лист СФРЈ број 29/71 од 08.07.1971. године), и то само на стану од 62м² у, по решењу Одељења за комунално-грађевинске-стамбене и имовинске послове СО Врачар 03 Уп.2659/70 од 05.01.1971. године, које никада није постало правноснажно. Даље указује да је за експроприсани стан (и само за њега) одређена новчана накнада после престанка важења Закона о експропријацији, а по решењу Трећег Општинског суда у Београду Р. 345/71 од 14.12.1972. године, да правни претходник подносиоца захтева, сада пок. В.В. из ..., никада није примила новчану накнаду, а да ни Агенција за реституцију није пружила веродостојну исправу да је накнада исплаћена. Наводи да је на основу члана 37. тада важећег Закона о експропријацији било предвиђено да, ако се експроприше стамбена зграда или стан као посебан део зграде, корисник експропријације дужан је, да пре рушења зграде, ранијем сопственику и другим носиоцима станарског права те зграде или стана обезбеди коришћење другог одговарајућег стана, уколико се заинтересована лица нису другачије споразумела, да су остали власници и то Г.Г., Д.Д. и Ћ.Ћ. добили и станове од корисника експропријације и новчану накнаду по решењу Трећег Општинског суда у Београду Р. 845/71 од 14.12.1972. године, те да су станове добили и носиоци станарског права на стану чији је сопственик била пок. В.В. - правни претходник подносиоца захтева и то: Е.Е. и Ж.Ж.. Сматра да је првостепени орган био дужан да провери наводе подносиоца захтева и из архива прибави оригинал предмете са оргинал веродостојним исправама из којих би се видело да ли је свим власницима станова и носиоцима станарског права у смислу члана 37. Закона о експропријацији обезбеђено коришћење другог одговарајућег стана, као и да ли је поред тога свим власницима исплаћена новчана накнада, а посебно на основу веродостојне документације (а не картице) да се утврди да ли је исплаћена новчана накнада правном претходнику подносиоца захтева -

пок. В.В.. Сматра да Е.Е. и Ж.Ж., које су имале право становања у стану у, као личну службеност, нису могле да добију станове, већ да је стан једино могла да добије власница стана В.В., иако она нија могла да спречи наведеним лицима право плодоуживања. У том смислу сматра да је В.В. требало да постане власник станова на Карабурми - објекат ... стан 7 и такође на Карабурми у, а да би Е.Е. и Ж.Ж. као плодоуживаоци наставили да станују у становима, све док се не стекну услови за престанак права становања као личне службености по правилима која важе за плодоуживање. Даље, посебно истиче да враћању и обештећењу не подлежу само станови и да је стан који је експроприсан 1971. године, као и други станови у тој згради, имао своје припатке који су неодвојиви од стана и који у конкретном случају имају значајну квадратуру и који су чинили посебну имовину и то просторија у сутерену за смештај огрева, перioniца у сутерену и таван, сви површине од по 60м². Наводи да је та зграда подлежала правилима о етажној својини, да је у то време био је на снази Закон о својини на деловима зграда („Службени гласник .ФНРЈ бр. 15/59, 48/59, 12/62, пречишћени текст „Сл.лист СФРЈ бр. 43/65 и 57/65, који је престао да важи као савезни закон на основу Уставног закона за спровођење Уставних амандмана 20-31 на Устав СФРЈ („Службени лист СФРЈ" број 29/71), али да се у Републици Србији примењивао до доношења одговарајућих републичких прописа на основу Уставног закона о изменама Уставног закона за спровођење Уставних амандмана 9-16 Устава СР Србије („Службени гласник СРС бр. 29/73 и 52/73). По наведним Законима, зграда у, која је имала 4 приватна стана, саграђена на кат. Парц., земљиште под зградом и око зграде, имала је посебне делове за сваког сопственика, заједничке делове који службе згради у целини и који служе само неким посебним деловима зграде, земљиште под зградом и око зграде, а који делови су чинили недељиву заједничку својину односно право коришћења. Следствено наведеном, решењем Трећег општинског суда у Београду Р.бр.845/71 од 14.12.1972. године само је једном од сопственика и то Г.Г. одређена накнада за експроприсану непокретност по решењу о експропријацији и то четворособног стана од 85,70м², сутерена - подрума у површини од 26,42м³ и мансарде у површини од 23,34м². Дакле, сви остали сопственици станова Д.Д. и Ђ.Ђ. и В.В., имали су право, не само да добију одговарајући стан од корисника експропријације, већ и да добију правичну накнаду за остале посебне делове који су били везани за те станове (подруми, вешернице, тавани), као и за заједничке делове зграде по правилима о етажној својини. Наводи и да су сви остали осим В.В. добили и станове и новчану накнаду, да је постојао договор да се и њој доделе две просторије од 50,45м² и 50,26м², да је решењем Општине Врчар одобрено Дирекцији за изградњу и реконструкцију формирање нових површина за два нова пословна простора у приземљу горе наведене површине, да је простор изграђен, али да В.В. није предат, те да се не води ни у јавним књигама, тако да се не зна ни ко су држаоци тог простора. Указује и на дискриминацију, на кршење људских права гарантованих Уставом РС и међународним конвенцијама, на повреду одредаба Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, на питање примене Закона о експропријацији и на чињеницу да није било права жалбе на одлуку о накнади. Предлаже да суд тужбу уважи, поништи оспорено решење, а туженог обавезе да тужилји надокнади трошкове спора и то за састав тужбе 49.000,00 динара и таксе на тужбу и пресуду по одлуци суда.

У одговору на тужбу, тужени орган је остао у свему при разлозима изнетим у образложењу оспореног решења и предложио да суд тужбу одбије као неосновану.

Законски заступник заинтересованог лица РС, Државно правобранилаштво, у одговору на тужбу је навео да је тужба неоснована а оспорено решење правилно, те је предложио да суд тужбу одбије као неосновану.

Усмена јавна расправа, у овој правној ствари, одржана је дана 11.02.2022. године, у присуству пуномоћника тужиле, а у одсутности уредно позваног туженог и законског заступника заинтересованог лица, применом одредби члана 38. Закона о управним споровима.

Пуномоћник тужиле је на усменој јавној расправи изјавио да остаје код тужбе, навода у тужби и тужбеног захтева као и код поднеска од 02.04.2019. године. Навео је да није правилно примењен Закон о враћању имовине и обештећењу, те је приложио списима став Владе Републике Србије односно Упутство којима се доказују наводи тужиле. Указао је да није јасно зашто првостепени и другостепени орган одбија захтев са позивом на члан 6. став 2. и 3. Закона о враћању имовине и обештећењу. Приложио је фотографију из које се, како је навео, види да предметни подрум није подрум већ високо приземље, што је јасно када се приложена фотографија упореди за фотокопијом фотографије која се налази у списима предмета. Даље је навео да су све просторије биле у вертикали, те приложио копију плана из које се види стање пре експропријације и пре рушења зграде и копију плана која приказује изглед након рушења зграде. Објаснио је да се то што тужиле потражује види из копије плана на парцели број 1616, која чини слободан простор, да се у оспореним одлукама помиње површина од 62м², а да је у судском поступку утврђена површина од 60м², да се у оспореним одлукама нигде не говори о припатцима стана који имају површину колико и сам стан, те да припадајући део за тужилу износи 312м². У моменту евидентирања и подношења захтева Агенцији за реституцију, сва имовина је постојала на терену, била је уписана као друштвена својина, тако да је било основа да се иста врати. Предложио је да суд тужбу уважи и остао је код поднетог захтева за накнаду трошкова поступка и то за састав тужбе 49.000,00 динара, као и за таксе на тужбу и одлуку суда.

Тужени орган и законски заступник заинтересованог лица иако уредно позвани, на усмену јавну расправу нису приступили, изостанке нису оправдали нити су тражили одлагање расправе.

Оцењујући законитост оспореног решења у границама захтева из тужбе, у смислу одредбе члана 41. став 1. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС", бр. 111/09), ценећи наводе тужбе и одговора на тужбу, те наводе пуномоћника тужиле на усменој јавној расправи, у смислу одредаба члана 2., 33. став 1. и 34. став 2. наведеног Закона, као и целокупне списе ове управне ствари, Управни суд је нашао да тужба није основана.

Из списка предмета и образложења оспореног решења произлази да је поступак у овој управној ствари покренут захтевом тужиле од 01.03.2014. године пред Агенцијом за реституцију, за враћање одузете имовине односно обештећење, заведен под бројем 46-033485/2014 и то једног двособног стана у згради, површине 62м², подрума - просторије у сутерену за смештај огрева у згради, перионице у сутерену у

згради и тавана изнад стана припадајућег у згради, све у, Београд, као и припадајућег градског грађевинског земљишта на кат. парц. ... КОБ-4, површине 312 м², по старом премеру, односно на кат. парц. ... КО Врачар, по новом премеру, бивше власнице В.В.. Утврђено је да уговором о купопродаји, овереним код Петог општинског суда у Београду Ов Бр.3853/67 од 29.09.1967. године, закљученим између продавца З.З. и купца В.В., продавац продаје стан у улици ... број ..., у Београду, лево од улаза, на углу Његошеве и Коче Капетана, који носи ознаку број 2, површине 62м², као неусељив, купцу В.В.. Решењем Одељења за комуналне, грађевинске, стамбене и имовинске послове СО Врачар бр. 03 Уп. 2659/70 од 05.01.1971. године, које је донето применом Закона о експропријацији („Службени лист СФРЈ“ број 11/68), уз накнаду су експроприсане и пренете у фонд друштвене својине, у корист Дирекције за изградњу и реконструкцију града у Београду, непокретности које се налазе на кат. парц. бр. 1616 КОБ 4, у Његошевој и Коче Капетана 24, и то између осталог и један двособан стан који носи ознаку број 2, лево од улаза у Коче Капетана 24, власништво В.В. из ... код Решењем Трећег општинског суда у Београду Р. бр. 845/71 од 14.12.1972. године, одређена је накнада за експроприсану непокретност која се налази у Београду у Његошевој 68 и, на кат парцели 1616 КО Београд 4 и то за један двособан стан у партеру лево у објекту, површине 60,39м², власништво В.В., у износу од 108.745,00 динара. Првостепени орган је закључио да тужиља неосновано захтевом потражује предметну непокретност у у Београду, која је експрописана уз накнаду, бившој власници В.В., у износу од 108.745,00 динара, будући да је одузета применом прописа о експропријацији који су се примењивали после 15.02.1968. године и да јој је одређена накнада у новцу. Одлучујући о делу захтева који се односи на подрум - просторију у сутерену за смештај грева у згради, перионицу у сутерену у згради и таван изнад стана припадајућег у згради, првостепени орган је нашао да је исти неоснован, јер напред наведене просторије не могу бити предмет враћања сходно члану 15. став. 2 Закона о враћању одузете имовине и обештећењу. На основу утврђеног, првостепени орган је нашао да је захтев неоснован, те је одлучио као у диспозитиву решења од 07.04.2016. године. Одлучујући по жалбама тужиље, тужени орган је оценио да су жалбе неосноване, а да је ожалбено решење правилно и на закону засновано, те је, с позивом на одредбу члана 230. став 1. Закона о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ", бр. 33/97 и 31/01 и Службени гласник РС", број 30/10), жалбе одбио и одлучио као у диспозитиву оспореног решења од 29.05.2018. године.

Одредбом члана 1. став 1. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу ("Службени гласник РС", број 72/11...88/15-одлука Уставног суда) прописано је да се овим законом уређују услови, начин и поступак враћања одузете имовине и обештећења за одузету имовину, која је на територији Републике Србије применом прописа о аграрној реформи, национализацији, секвестрацији, као и других прописа, на основу аката о подржављењу, после 09. марта 1945. године одузета од физичких и одређених правних лица и пренесена у општенародну, државну, друштвену или задружну својину.

Одредбом члана 2. наведеног Закона прописано је да се право на враћање имовине по одредбама овог закона може остварити за имовину одузету применом прописа који су таксативно наведени од тачке 1. до тачке 41. овог закона.

Одредбом члана 6. став 2. истог Закона прописано је да бивши власник има право на враћање имовине, односно обештећење у складу са овим законом за имовину одузету на основу прописа о експропријацији који су се примењивали до 15. фебруара 1968. године, ако бившем власнику на име накнаде за експроприсану имовину није уступљена друга непокретност у својину, станарско право или други облик најшире правне власти, док је тачком 3. истог става прописано да бивши власник нема право на враћање имовине, односно обештећење у складу са овим законом за имовину одузету на основу прописа о експропријацији који су се примењивали после 15. фебруара 1968. године, за коју је одређена накнада у новцу или другим стварима и правима.

Имајући у виду утврђене чињенице и цитиране одредбе Закона, правилно је, по оцени Управног суда, одлучио тужени орган када је, у поступку у коме није било повреде правила поступања од утицаја на правилност решавања ове управне ствари, донео оспорено решење и за своју одлуку дао јасне, довољне и правилне разлоге које у свему прихвата и овај суд. Ово јер је правилно првостепени орган поступио када је, применом члана 6. став 3. Закона о враћању одузете имовине обештећењу, ожалбеним решењем одбио захтев тужиле за враћање имовине и за обештећење иза бивше власнице пок. В.В., будући да јој је предметни стан експроприсан на основу решења Одељења за комуналне, грађевинске, стамбене и имовинске послове СО Врачар бр.03 Уп.2659/70 од 05.01.1971. године, применом чланова 21. до 26. Закона о експропријацији („Службени лист СФРЈ”, број 11/68), који се примењивао у време доношења тог решења, дакле на основу прописа о експропријацији након 15.02.1968. године, те да јој је решењем Трећег општинског суда у Београду Р. бр. 845/71 од 14.12.1972. године за експроприсану непокретност одређена накнада у новцу. Наиме, право на враћање односно обештећење искључено је у случајевима када је имовина одузета на основу прописа о експропријацији након 15.02.1968. године, када је ступио на снагу Закон о изменама и допунама закона о експропријацији („Службени лист СФРЈ” број од 07.02.1968. године), а којим изменама је прописано да власницима за експроприсане непокретности припада правична накнада и то давањем друге одговарајуће непокретности у својину или исплатом адекватне накнаде у готовом новцу. Обзиром на изложено, супротни наводи тужбе су неосновани.

Правилна је оцена туженог да су без утицаја на доношење другачије одлуке у овом предмету наводи жалбе, а које тужилца понавља и у тужби, да бивша власница никада није примила накнаду за експроприсану непокретност, те да је накнада која је одређена била ниска. Ово стога што за примену члана 6. став 3. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, није од утицаја да ли је накнада бившем власнику исплаћена, као и висина накнаде, односно предмет овог поступка не може бити утврђивање чињенице да ли је исплаћена правична накнада или не, већ је правно релевантна чињеница да је накнада одређена у складу са прописима о експропријацији који су се примењивали после 15. фебруара 1968. године, што је неспорно утврђено увидом у Решење Трећег општинског суда у Београду Р. бр. 845/71 од 14.12.1972. године. Наводи жалбе да је решење о експропријацији предметног стана донето у незаконитом и неуставном поступку, односно да је донето супротно у жалби наведеним члановима тада важећег закона о експропријацији, такође су правилно оцењени као наводи без утицаја на другачије решење ове управне ствари, с обзиром да Агенција за реституцију није надлежна да у поступку враћања одузете имовине испитује

законитост аката о одузимању имовине, као и поступака у којима су ти акти донети, већ искључиво цени испуњеност услова за враћање имовине односно обештећење који су прописани Законом о враћању одузете имовине и обештећењу. С тим у вези, правилна је оцена туженог да су без утицаја на другачију одлуку у овом управном поступку и наводи жалби да су за експроприсани стан чији је власник била В.В., станове за пресељење добили заштићени станари који су живели у том стану Ж.Ж. и Е.Е., а не В.В. као власник стана, јер се ради о наводу који је бивши власник имала могућност да истиче у самом поступку експропријације непокретности чији је била власник, те исти није од утицаја у овом поступку. Такође, правилно је оцењен као неоснован и навод жалби да је првостепени орган погрешно када се позвао на члан 15. став 2. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, јер су, по наводима жалби, експропријацији подлежали и остали заједнички делови зграде који су били везани за станове, због чега тужила сматра да има право и на враћање односно обештећење и за те делове зграде који су припадали експроприсаном стану, поготово што накнада за те делове зграде није ни одређена у поступку експропријације. Ово стога што подрум, перионица у сутерену у згради и таван изнад стана припадајућег у згради, не могу бити предмет враћања у смислу одредбе члана 15. став 2. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу којим је прописано да су предмет враћања подржављене непокретности: грађевинско земљиште, пољопривредно земљиште, шуме и шумско земљиште, стамбене и пословне зграде, станови и пословне просторије које постоје на дан ступања на снагу овог закона. Правилно тужени орган констатује да уколико је бивша власница сматрала да је исплатом накнаде за експроприсане непокретности у новцу, као и давањем станова на коришћење заштићеним станарима који су у том стану живели, била оштећена, своја права је могла да оствари пред надлежним судом, с обзиром да је у случају спора, између ранијих власника и корисника експропријације, надлежан редован суд.

Суд је ценио наводе тужбе у којима тужила указује да су три власника зграде у добила и станове и накнаде за експроприсане непокретности, али је нашао да исти нису од утицаја на другачију одлуку суда у овој управној ствари и да тужила такве наводе не може са успехом истицати у овом поступку. То је могла да учини бивша власница у поступку експропријације или, како то тужени правилно закључује, у поступку пред надлежним редовним судом.

Суд је ценио и остале наводе тужиле истакнуте у тужби и нашао да су без утицаја на другачије одлучивање у овој правној ствари. Тужила није навела ниједну нову околност, нити пружила нови доказ који би могао бити од утицаја на доношење другачије одлуке у овој правној ствари.

На основу изнетог, налазећи да оспореним решењем није повређен закон на штету тужиле, Управни суд је, применом одредбе члана 40. став 2. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС", бр. 111/09), одлучио као у ставу 1. диспозитива пресуде.

Имајући у виду да је тужба одбијена, суд је применом одредби члана 66, члана 67, члана 74. Закона о управним споровима и сходном применом одредбе члана 153. става 1. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11...18/20),

одбио захтев тужиље за накнаду трошкова управног спора и одлучио као у ставу 2. диспозитива ове пресуде.

ПРЕСУЂЕНО У УПРАВНОМ СУДУ
Дана 17.02.2022. године, III-3 У. 12246/18

Записничар
Соња Медих,с.р.

Председник већа-судија
Гордана Николић Врбашки,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Дејан Ђурић

МН